



Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Koolskampstraat (Hooglede, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018D71
April – Mei 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN



Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	7
1.3	Gemotiveerd advies.....	8
1.3.1	Volledigheid van het gevoerde onderzoek	8
1.3.2	Aanwezigheid van een archeologische site	10
1.3.3	De waardering van de archeologische site:	10
1.3.4	Impactbepaling	10
1.3.5	De bepaling van de maatregelen.....	10
1.4	Programma van Maatregelen	10
1.4.1	De aanleiding van het vooronderzoek	10
1.4.2	Bepalen van de onderzoeksstrategie	11
1.4.3	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	11
1.4.3.1	Landschappelijk bodemonderzoek.....	11
1.4.3.2	Proefsleuvenonderzoek	12
1.4.4	Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	13
1.4.5	Onderzoeksstrategie en -methode.....	13
1.4.5.1	Landschappelijk bodemonderzoek.....	13
1.4.5.2	Proefsleuvenonderzoek	14
1.4.6	Eventuele afwijkingen van de CGP	17
1.4.7	Noodzakelijke competenties van de uitvoerders	17
1.4.8	Vondsten	17
1.5	Conclusie	18
2	Bibliografie.....	19



FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 2: Voorstel landschappelijk booronderzoek weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	14
Figuur 3: Onderzoeksgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	15
Figuur 4: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	16

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

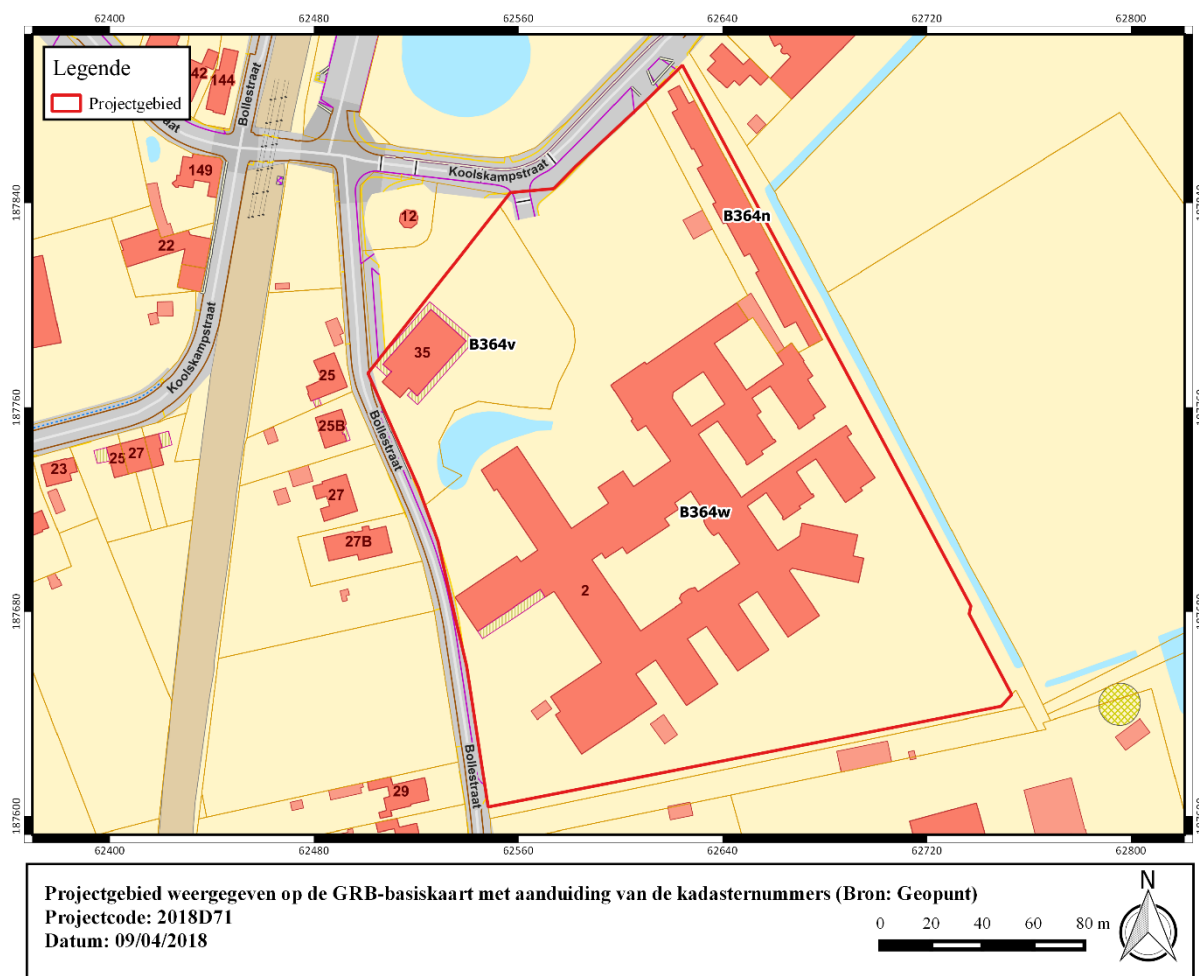


1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Dominiek Savio Instituut vzw Koolskampstraat 24/-37 8830 Hooglede	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Hooglede
	Deelgemeente	Gits
	Postcode	8830
	Adres	Koolskampstraat – Bollestraat 8830 Gits
	Toponiem	Koolskampstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 62369 Y _{min} = 187592 X _{max} = 62820 Y _{max} = 187906
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Hooglede, Afdeling 2 (Gits), Sectie B, nr's: 364v, 364n, 364w Figuur 1	



Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Koolskampstraat te Gits. Het plangebied is ca. 4,14 ha groot, waarvan ca. 1,95 ha is bebouwd of verhard. De footprint van de geplande nieuwbouw valt grotendeels samen met de oude bebouwing, samen met de bijhorende verharding, beoveld en groenzone bedraagt de oppervlakte van de geplande ingrepen ca. 2,53 hectare. Het overige deel van het terrein blijft behouden.

Landschappelijk gezien is Gits gelegen op de heuvelrug van Hooglede. Het plangebied is gelegen op de zuidelijke flank, net ten noorden van de voet. Circa 1 km ten zuidoosten van het plangebied ontspringt de Onledebeek. Het terrein zelf helt ca. 4 m af van noord naar zuid. Gelet de landschappelijke situatie bestaat de mogelijkheid dat het terrein lokaal onderhevig is geweest aan afspoeling of accumulatie van afgespoeld bodemmateriaal. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen bovenop de Tertiaire sokkel. Het sediment bestaat uit zandleem. Deze gegevens wijzen op een relatief éénduidige verticale stratigrafie, waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor of eventueel aanwezig pakket colluvium. Gelet de reeds aanwezige bebouwing en de noodzakelijke sloopwerken bestaat de mogelijkheid echter dat het bodemarchief reeds in verregaande mate is verstoord waardoor verder archeologisch onderzoek niet zinvol is.

Omwille van dit gegeven en de mogelijke aanwezigheid van colluvium is een landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen noodzakelijk.

Historische en cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter van de ruime omgeving. Op de Ferrariskaart staat een gebruik als akker en boomgaard aangegeven. Ten oosten en noorden van het plangebied zijn alleenstaande, omwalde hoeves weergegeven. Op het plangebied zelf is geen bebouwing weergegeven. Jonger kaartmateriaal geeft eenzelfde beeld weer. Tijdens de Eerste Wereldoorlog komt het plangebied binnen het Duitse achterland te liggen. Een loopgravenkaart uit december 1917 geeft ter hoogte van het plangebied geen defensieve of logistieke structuren weer. Wel wordt centraal in het plangebied een hoeve afgebeeld met de naam 'Swallow Farm'.

Op het plangebied en de directe omgeving zijn geen archeologische waarden gekend. In hoofdzaak betreffen de waarden die het plangebied omringen cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse hoeves met walgracht (o.a. CAI 72802, CAI 72803 & CAI 72804). Anderhalve kilometer ten zuiden van het plangebied, op het grondgebied van Beveren-Roeselare bij onderzoek in 2015 en 2016 bewoningssporen uit de Romeinse periode en middeleeuwen onderzocht (CAI 212856). Ook bij een werfcontrole in 2011 werden Romeinse sporen onderzocht (CAI 157200)

Concreet is er een beduidende trefkans ter hoogte van het plangebied. Het verwachtingspatroon bestaat uit sporenarcheologie onder de bouwvoor en/of eventueel aanwezig colluvium. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefsleuvenonderzoek. Echter is het grootste deel van het onderzoeksgebied bebouwd. Mogelijk is het bodemarchief dermate versnipperd dat verder onderzoek niet langer zinvol is. Teneinde dit en de mogelijke aanwezigheid van colluvium te evalueren is een landschappelijk bodemonderzoek na de geplande sloopwerken noodzakelijk. Indien het bodemarchief niet of nauwelijks verstoord blijkt is een proefsleuvenonderzoek eveneens noodzakelijk.

1.3 Gemotiveerd advies

1.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Uit het bureauonderzoek blijkt een trefkans inzake grondvaste archeologische relictten. Gelet de aard van de geplande werken moet uitgegaan worden van een situatie waarbij in-situ bewaring onmogelijk is. Na de sloop van de aanwezige bebouwing en verharding is een landschappelijk bodemonderzoek aangewezen teneinde de verstoringsgraad en de eventuele aanwezigheid van colluvium te evalueren. Indien het bodemprofiel en bijgevolg archeologisch niveau relatief intact blijkt is een proefsleuvenonderzoek in functie van sporenarcheologie onder de bouwvoor en/of colluvium noodzakelijk.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

De beschikbare cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter van het plangebied en de omgeving. De Ferrariskaart kleurt het gehele terrein in als akker. Verder archiefonderzoek is niet aangewezen.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk bodemonderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond.

Op basis van de huidige toestand van het plangebied en de orthofotosequentie bestaat de mogelijkheid dat de bouwactiviteiten en geplande sloopwerken reeds een impact zullen hebben gehad op het bodemarchief. Omwille van dit vermoeden is een landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen aangewezen. Op basis van de waarnemingen kan beslist worden of verder archeologisch onderzoek in de vorm van proefsleuven nog zinvol kan zijn.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters en kastelen of bunkers of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden.

Op het plangebied is er geen verwachting inzake grote ondergrondse structuren die door middel van een geofysisch onderzoek opgespoord dienen te worden.

-verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennend archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele bewaarde vondstenconcentraties in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waarneming kan met behulp van een waarderend archeologisch booronderzoek in een intensiever grid de eigenlijke artefactenconcentratie gelokaliseerd worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten of een opgraving in functie van een bewaarde artefactensite.

Een archeologische boorcampagne is met betrekking tot het plangebied te Gits niet aangewezen. De landschappelijke gegevens wijzen niet op een verhoogde trefkans inzake artefactensites, tevens zijn, gelet de huidige toestand en noodzakelijke sloopwerken, de bewaringsomstandigheden niet gunstig.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur aangewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Op het projectgebied is een veldkartering niet mogelijk. Het terrein is niet in gebruik als akker, er is bijgevolg geen zichtbaarheid inzake vondstmateriaal aan de oppervlakte.



-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek met ingreep in de bodem heeft (net als proefputten in stedelijke context) als doel steekproefsgewijs het terrein archeologisch te inventariseren en vanuit de resultaten van dit vooronderzoek wetenschappelijk beargumenteerde uitspraken te doen over het al dan niet overgaan tot een (gedeeltelijke) vlakdekkende opgraving. Standaard wordt bij een proefsleuvenonderzoek tussen de 10% en 12,5% van het terrein archeologisch geïnventariseerd. Normaliter worden de proefsleuven ingeplant in een regelmatig patroon om zo tot een wetenschappelijk verantwoorde inschatting van de archeologische aanwezigheid te komen.

Gelet de verwachting van sporenarcheologie onder de bouwvoor is een proefsleuvenonderzoek de aangewezen manier om eventueel aanwezig grondvast archeologisch erfgoed in kaart te brengen. Op basis van de waargenomen relictten kan de impact van de geplande werken bepaald worden en een gefundeerde beslissing genomen worden inzake de noodzakelijkheid van een vervolgonderzoek. Het landschappelijk bodemonderzoek dient echter uitsluitend te bieden in de noodzaak van het al-dan-niet uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek.

1.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Tot op heden kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site op het plangebied niet aangetoond worden. Verder onderzoek in de vorm van de beschreven onderzoekssequentie is noodzakelijk. Er is een verwachting inzake sporenarcheologie onder de bouwvoor. De verstoringsgraad dient voorafgaand door middel van een landschappelijk bodemonderzoek geëvalueerd te worden. Indien blijkt dat de constructie van de bestaande bebouwing en de sloop tot gevolg hebben gehad dat het bodemarchief is verstoord, kan verder onderzoek niet zinvol zijn. De beslissing om al-dan-niet over te gaan tot een proefsleuvenonderzoek wordt genomen door de erkend archeoloog in overleg met de bevoegde aardkundige.

1.3.3 De waardering van de archeologische site:

Niet van toepassing, cf. punt 1.3.2

1.3.4 Impactbepaling

Het bodemarchief dient eerst geëvalueerd en eventueel geïnventariseerd te worden, voor de impact van de werken op eventueel aanwezig erfgoed kan bepaald worden, cf. punt 1.3.2.

1.3.5 De bepaling van de maatregelen

De maatregelen kunnen pas bepaald worden na uitvoering van het vooronderzoek. Enkel zo kan de eventuele aanwezigheid van archeologisch erfgoed in kaart gebracht worden en de impact van geplande werken hierop ingeschat, cf. punt 1.3.2.

1.4 Programma van Maatregelen

1.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, punt 1.3.6 verslag van resultaten.



1.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor de beschreven onderzoekssequentie werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk (CGP artikel 5.3)

-mogelijk: Na de noodzakelijke sloopwerken en rooiwerken zijn geen fysieke belemmeringen waardoor beschreven onderzoekssequentie niet uitgevoerd zou kunnen worden. Het terrein is toegankelijk, uiteraard dient rekening gehouden te worden met eventueel aanwezige nutsleidingen die nog in gebruik zijn.

-nuttig: gelet de verwachting is de beschreven onderzoekssequentie de meest geschikte manier om eventueel aanwezige archeologische resten in kaart te brengen om vervolgens de impact van de geplande werken hierop te kunnen bepalen.

-schadelijk: de impact op eventueel aanwezig erfgoed tijdens een booronderzoek en proefsleuvenonderzoek is normaliter beperkt, hierdoor blijven eventueel aanwezige relictten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: gelet het feit dat de geplande werken een significante ingreep in de bodem impliceren moet uitgegaan worden van een scenario waarbij in-situ onmogelijk is. De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied dient echter eerst geëvalueerd te worden door middel van een landschappelijk bodemonderzoek, voor een beslissing genomen kan worden inzake de noodzaak om over te gaan tot een proefsleuvenonderzoek.

1.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

1.4.3.1 Landschappelijk bodemonderzoek

Het landschappelijk bodemonderzoek dient in hoofdzaak een antwoord te bieden op de volgende onderzoeksvragen:

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?

-zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een colluviumdek? Is er sprake van meerdere archeologische niveaus?

-is het beeld van elke boring gelijk of zijn lokale variaties in bodemopbouw waar te nemen?

-in welke mate is het bodemprofiel nog intact? is er sprake van een uitgesproken verstoring direct onder de bouwvoor?

-wat zijn de archeologische implicaties van de waarnemingen?

-is een proefsleuvenonderzoek aangewezen of is er sprake van een vlakdekkende verstoring waardoor verder onderzoek niet langer zinvol is?



1.4.3.2 Proefsleuvenonderzoek

Doel van de terreininventarisatie door middel van proefsleuven is een inschatting maken van de aanwezigheid van relevant archeologisch erfgoed binnen het plangebied dat bedreigd wordt door de geplande werkzaamheden. Indien een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk blijkt is het van belang dat hierbij minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding? In welke mate corresponderen de waarnemingen in de proefsleuven met deze van het landschappelijk bodemonderzoek?

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?

-zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

-wat is de bewaringstoestand van de sporen?

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

-wat is de relatie tussen de bodem en het landschap?

-maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

-kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

-kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

-zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?

-zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? wat is de omvang? hoeveel niveaus? geschatte aantal individuen?

-wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis? Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de gekende waarden op de Centraal Archeologische Inventaris en de cartografische bronnen?

-voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?

-voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

- wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?

- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?

- welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?



° zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.4.4 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Tot op heden werd reeds een bureauonderzoek (projectcode 2018D71) uitgevoerd met betrekking tot het projectgebied te Gits. Hieruit kon, op basis van de landschappelijke situatie en gekende waarden een trefkans inzake sporenarcheologie afgeleid worden

1.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode

De meest geschikte onderzoekssequentie in dit dossier is een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek indien dit zinvol wordt geacht na uitvoering van de boringen.

Het landschappelijk bodemonderzoek dient duidelijkheid te scheppen omtrent de verstoringsgraad van het onderzoeksgebied. Op basis van de waarnemingen kan beslist worden of een archeologische proefsleuvenonderzoek nog zinvol kan zijn. De beslissing om over te gaan tot een proefsleuvenonderzoek ligt bij de erkende archeoloog, in overleg met de aardkundige.

Indien een proefsleuvenonderzoek aangewezen is, dient dit onderzoek een statistisch representatief deel van het terrein te inventariseren na de noodzakelijke sloopwerken. Dit deel dient groot genoeg te zijn om de resultaten te extrapoleren naar de rest van het onderzoeksgebied. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig patroon, met maximale tussenafstand van 15, om zo een gedegen dekking te verkrijgen en bijgevolg een inschatting te kunnen maken van het bodemarchief met betrekking tot de rest van het onderzoeksgebied.

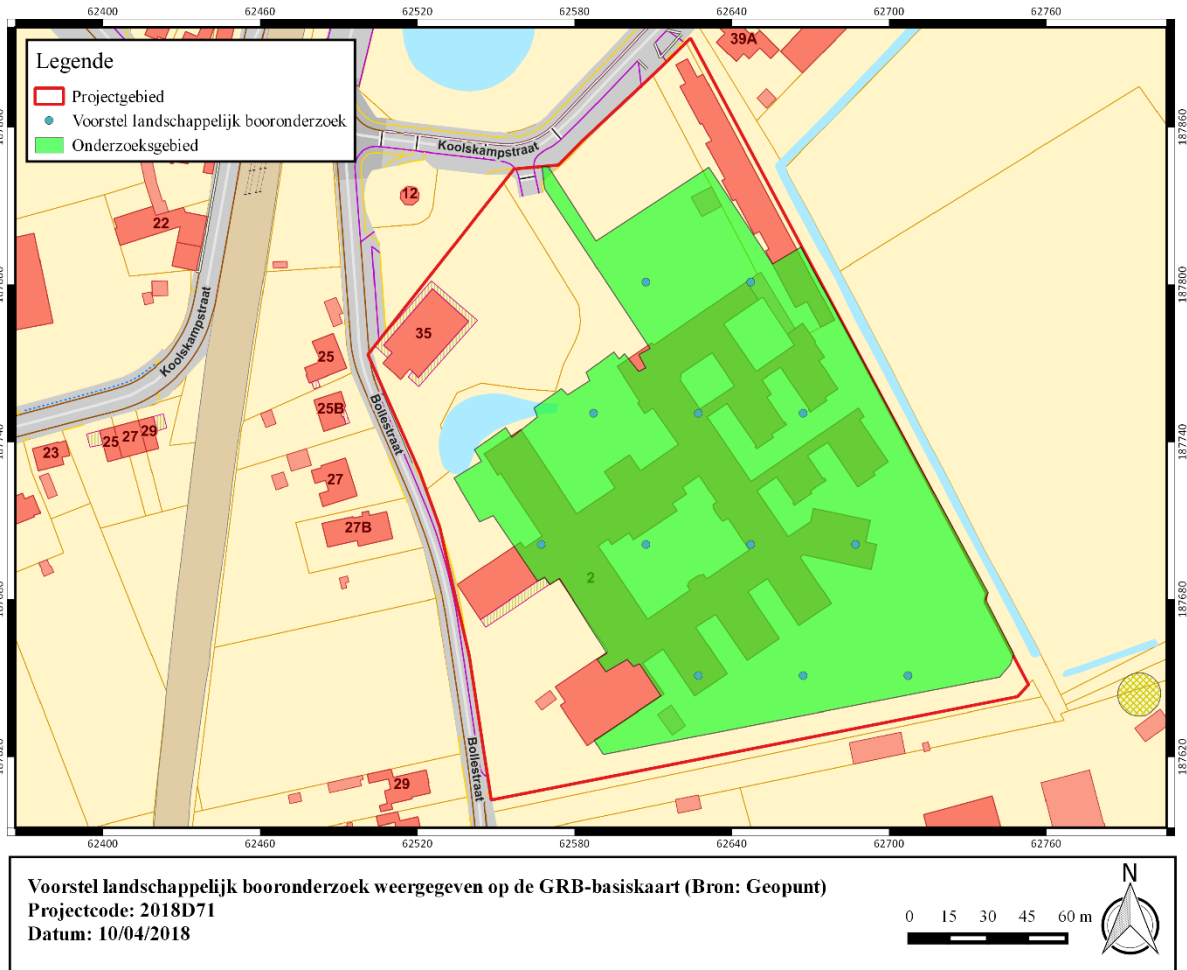
De beschreven onderzoekssequentie kan pas uitgevoerd worden na de noodzakelijke sloopwerken van de aanwezige bebouwing en verharding. Essentieel hierbij is dat deze niet dieper reiken dan de bestaande vloerplaat of verharding, teneinde het bodemarchief niet verder aan te tasten. Voor de rooiwerken mogen de bomen verwijderd worden tot het maaiveld. De wortels mogen niet uitgefreesd worden.

1.4.5.1 Landschappelijk bodemonderzoek

Het landschappelijk bodemonderzoek heeft in de eerste plaats de bedoeling een inzicht te verwerven in de bodemopbouw en de verstoringsgraad op het onderzoeksgebied. Mogelijk is het bodemarchief dermate verstoord dat geen verwachting meer is inzake relevant archeologisch erfgoed waardoor een proefsleuvenonderzoek niet langer zinvol is. Anderzijds bestaat de mogelijkheid dat omwille van de aanwezigheid van een substantieel colluviumpakket het archeologisch niveau nog goed bewaard is. Het landschappelijk bodemonderzoek dient uitgevoerd te worden conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk artikels 7.3.1 en 7.3.2.



De boringen dienen ingeplant te worden volgens een verspringend driehoeksgrid van maximaal 40 m op 50 m om zo een gedegen inschatting te kunnen inzake de bodemopbouw en de mate van verstoring. Ze worden zo ingeplant dat vlakdekkende uitspraken m.b.t. tot de verstoringsgraad en bodemopbouw mogelijk zijn. Het terrein helt af van noord naar zuid, de boringen worden mee met de helling ingeplant, dus volgens grofweg een noord-zuid georiënteerde as. Aangezien dit onderzoek tot nut heeft de bodemopbouw en verstoringsgraad binnen het plangebied te evalueren in functie van de archeologische implicaties, dient het boorresidu niet gezeefd te worden.



Figuur 2: Voorstel landschappelijk booronderzoek weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Gelet de uit te voeren sloopwerken voor dit onderzoek kan plaatsvinden bestaat de kans dat een grote hoeveelheid puin vermengd wordt met de bouwvoor. Mogelijk is het aangewezen dit booronderzoek machinaal te laten uitvoeren.

Vóór het booronderzoek aanvangt, bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de uitvoering van het archeologisch onderzoek.

1.4.5.2 Proefsleuvenonderzoek

Indien uit de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat een proefsleuvenonderzoek aangewezen is, dient het een statistisch representatief deel van het terrein te inventariseren. De beslissing om over te gaan tot een proefsleuvenonderzoek wordt genomen door de erkende archeoloog, in samenspraak met de aangestelde aardkundige. De

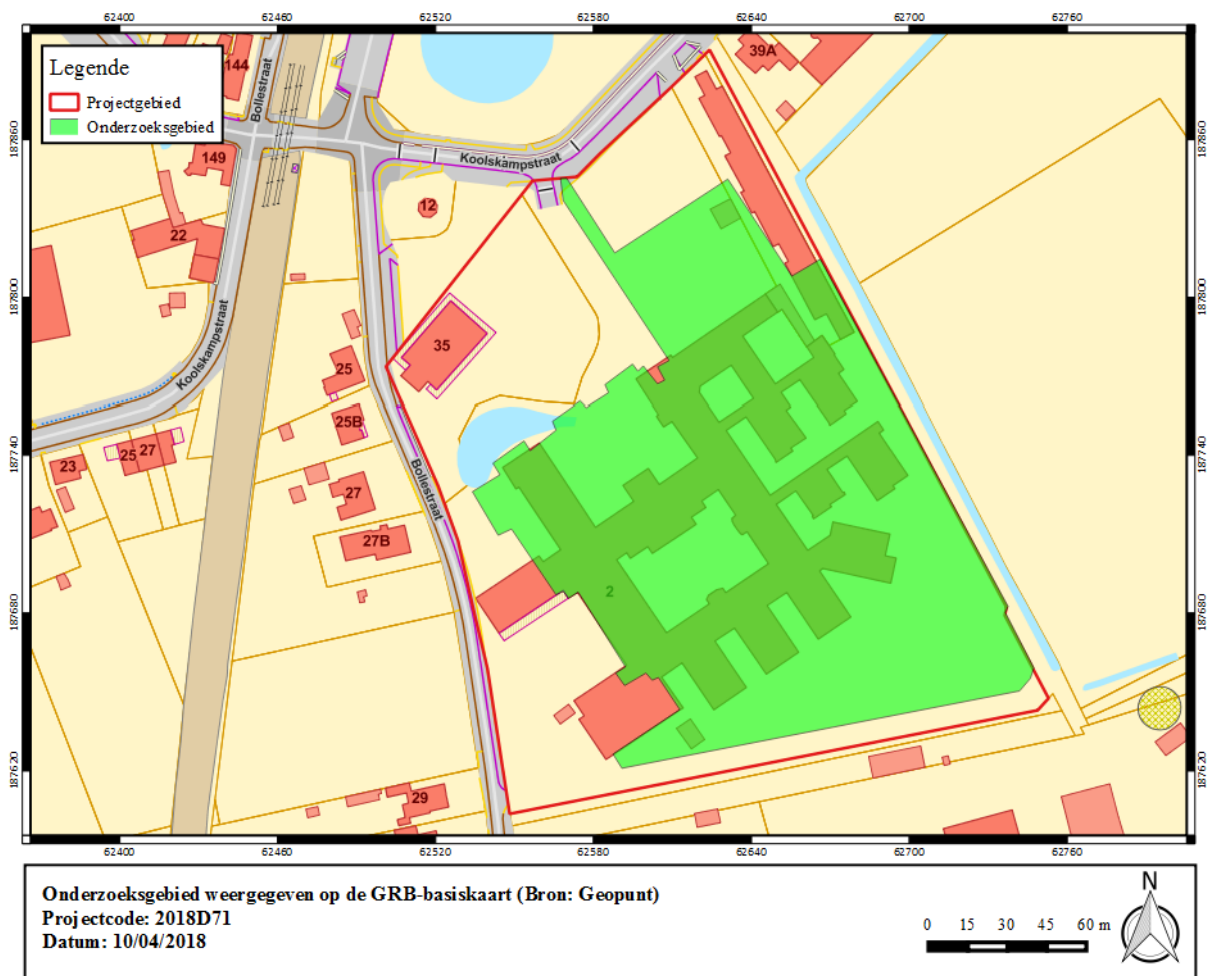
proefsleuven worden bij voorkeur aangelegd in een regelmatig patroon met tussenafstand van 15m om zo een optimale dekking te verkrijgen en een inschatting van het bodemarchief mogelijk te maken m.b.t. de rest van het plangebied.

Op basis van de beschikbare gegevens kan uitgegaan worden van een situatie waar de verticale stratigrafie éénduidig is, conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk, artikels 8.6 en 8.6.2. Het landschappelijk bodemonderzoek dient meer inzicht te verschaffen in de bodemopbouw op het plangebied en de verstoringsgraad.

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het rapport wordt opgeleverd.

Vóór het terreinwerk aanvang neemt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de uitvoering van het archeologisch onderzoek.

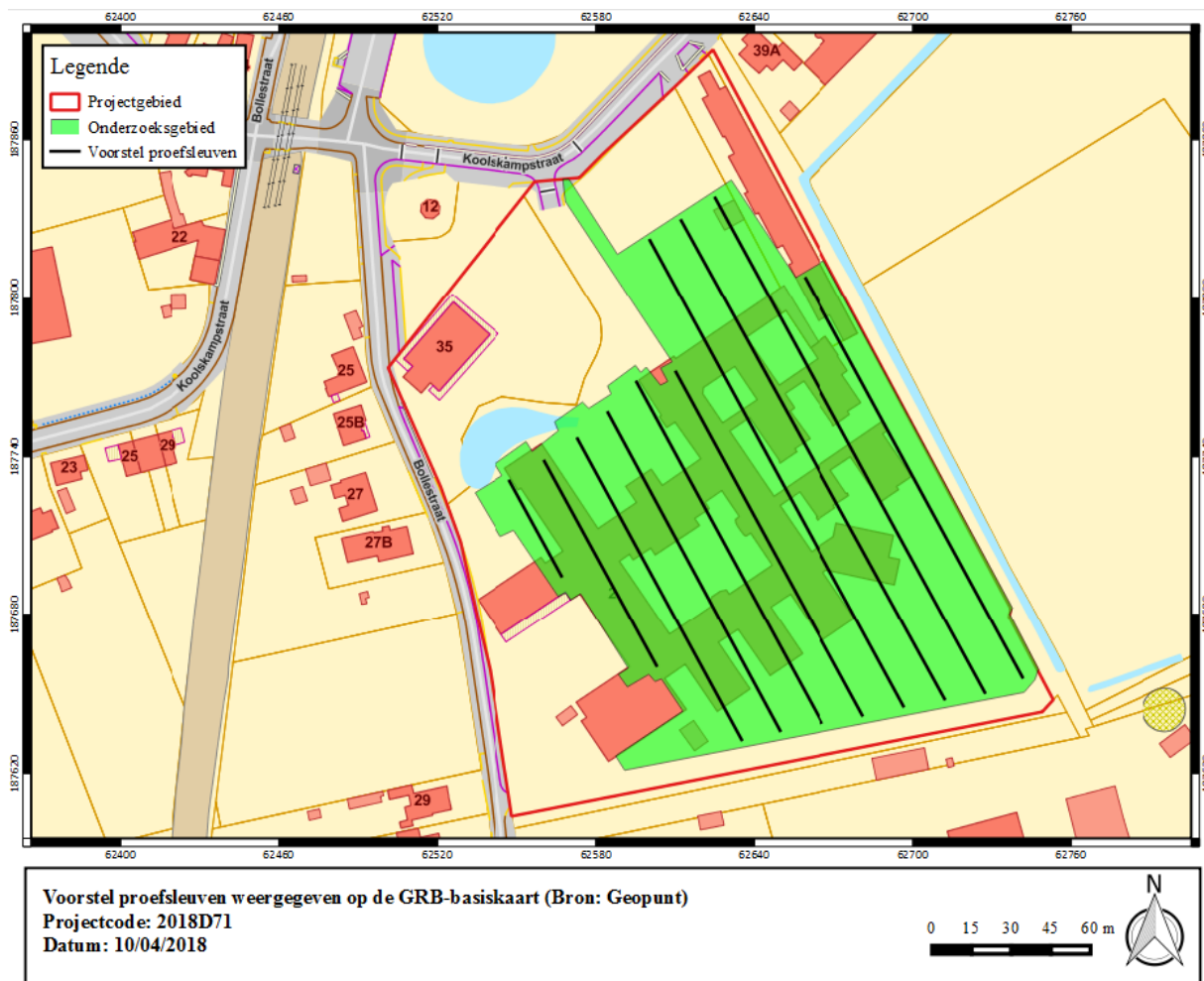
Gelet de helling en de vorm van het plangebied worden de sleuven ingeplant volgens een noord(west)-zuid(oost) gerichte as. Van de oriëntatie van de sleuven kan niet afgeweken worden, de eigenlijke inplanting wordt bepaald door de veldwerkleider. Enige afwijking van de voorgestelde werkwijze dient verantwoord te worden in de rapportage.



Figuur 3: Onderzoeksgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).



Het onderzoeksgebied is ca. 2,53 ha groot. De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan (d.i. ca. 2530 m²) met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant (= ca. 632 m²). De kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen.



Figuur 4: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met gladde bak, deze kraan dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen. De minimale breedte van de kraanbak bedraagt 2m. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau. Indien sprake is van meerdere sporenniveaus wordt pas gezakt naar het dieperliggende als het bovenliggende vrij is van sporen.

Tijdens het terreinwerk dient eveneens aandacht uit te gaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd te worden. Deze worden geïnterpreteerd door een aardkundige. Minimaal wordt één profielkolom per sleuf aangelegd in een geschrinkt patroon. Ze worden tot minstens 40 cm in het ongeroerd sediment uitgegraven. Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

1.4.6 Eventuele afwijkingen van de CGP

Voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal moeten worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

1.4.7 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

- een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en heeft aantoonbare ervaring inzake prospecties op terreinen waar colluviatieprocessen spelen.
- een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.
- een aardkundige, deze aardkundige begeleid het landschappelijk bodemonderzoek en de bodemkundige waarnemingen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Hij/zij rapporteert over de bodemkundige waarnemingen.

Voor de rapportage van het vooronderzoek wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog. Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de erkend archeoloog, aardkundige en het Agentschap Onroerend Erfgoed wanneer relevant. In de raamprijs wordt bij voorkeur een stelpost voorzien die kan aangesproken worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek indien nodig.

1.4.8 Vondsten

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch vooronderzoek conform de artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.



1.5 Conclusie

De initiatiefnemer plant sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van een nieuwbouw aan de Koolskampstraat te Gits, deelgemeente van Hooglede. Op basis van de landschappelijke situatie en gekende waarden is er een trefkans inzake sporenarcheologie, zichtbaar onder de bouwvoor en/of colluviumpakket. Gelet de huidige toestand van het terrein kan echter vermoed worden dat de aanwezige bebouwing en verharding reeds een impact hebben gehad op het bodemarchief waardoor verder onderzoek mogelijk niet zinvol zou zijn. Teneinde dit te evalueren is een landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen aangewezen na de sloop. Indien het bodemprofiel grotendeels intact is gebleven, is een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk. Het terreinwerk, verwerking en rapportage dienen uitgevoerd te worden conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

